

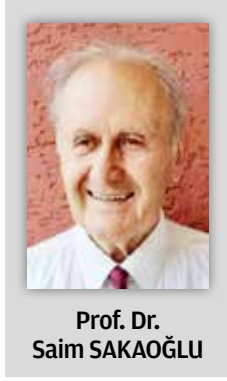
OLMAYAN EVLERE AĞITLAR: 2 KÜÇÜK KUMKÖPRÜ'DE BİR BAĞ EVİ - I

İlk yazımdaki paragraflardan birinde şöyle diyordum:

“Ağıt yakacağımız ilk ev, büyük dayım Murat Köseoğlu ile eşi Mediha Köseoğlu'nun Küçük Kumköprü'deki yazlık evleridir. Şimdi oralar o kadar değişmiş ki bazı yerlerini tanıyamıyor, havaalanı dönüşümde olduğu gibi yolları karıştırıyorum.”

Şimdi ağıt yazma vakti... Belki de geç bile kaldım, ama olsun. Hiç olmazsa ağıdımızın sesi hoş bir seda olarak kalsın. Bizimki nasıl olsa unutulup gidecektir.

O gün, günlerden Cuma... Okul çıkışından sonra bir süreliğine Çaybaşı Caddesi'ndeki evimize uğrayacak, daha sonra dayımın evinde geçeceğim. Orada birkaç kişi, sonbaharın henüz üşütmeyen serinliğini sırtımıza yüklenip topluca bağ evine gideceğiz. Okulumuzun açılmasının üzerinden belki de daha iki hafta geçmiştir.

Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU

İsterseniz yolculuğumuza bizim evden yola çıkalım, bakalım nerelerden geçip gideceğiz. Doğrusu dayımın evine gidebileceğimiz iki yol vardır. İlki, ünlü Ulurmak Karaman Yolu... O yılların şehri güneye bağlayan tek yolu... Şimdi adında

hem Ulurmak hem de Karaman, yani ikisi de var mı, bilmiyorum. Bizim henüz asfaltla buluşmamış Çaybaşı Caddemizden yola çıkarak andığımız ana yola ulaşacağız. Köşede, daha açılalı bir iki yıl olmuş Mustafa Amca'nın bakkal dükkânı var. Burası, Çarşı Boğazı dediğimiz iş yerlerini sona erdiği dükkânlardan sonra, taa Çumra'ya kadar tek dükkân... Yani, yenilerin söyleşi ile köprüden önceki son dükkân. Ana yol o yıllarda ya hâlâ, bizim söyleyişimizle *susa* yani asıl adıyla şose veya asfaltta yeni tanışmış... Elbette bu yazıyı kaleme alacağımızı bilemediğimiz için dikkatimizi kullanmamışız..

Sarıyakup Camii

Ana yolun sol tarafındaki üç sokağa karşılık sağ tarafında hiç sokak yoktu. Sokaklardan ilkinin adı Kosova Sokağı idi, günümüzde de hayattadır. Sokağın sol köşesinde ise bir zamanlar suyu akan bir de çeşme vardı. Şimdi burarlarda galiba kapalı yüzme havuzu olmalı. İşte bu yolun tam karşındaki bazı ev ve bahçeler yıllarca sonra istimlak edilecek,.. Böylece Ana Cadde bir yandan kısaltılırken öbür yandan da güvenli hâle getirilecek. Ancak bizler uzun yıllar bu kısa yolun açılmasını beklemiştik.

İkinci sokağımızın adını hatırlayamadım. Ama karşısında bizlerin *Sali Paşa* adını verdiğimiz *Salih Paşa Camii*, galiba mescidi vardı. Belki elli altmış metre sonra bu yolumuzun boynu bükülecek ve aşağıya doğru (doğu) akıp gidecektir. Bu dönemeçteki bir evin bahçesinde yetişen birkaç kayısı ağacının dalları dışarıya

taştığı için bu virajlı köşeye *Kayısılı Burun* denilirdi. Burada aşağıya doğru genişçe yol alan ana caddemizden önce bir çıkmaz sokak vardı. Adı da galiba *Asmalı Mektep Sokağı* idi. Rahmetli babamın bu sokakla ilgili bir hatırasını yeri gelince aktarmak isterim.

Bir başka sokak, daha doğrusu son sokak ise artık öbürlerine göre daha geniş olduğu için başını alıp giderdi. Nereye kadar mı? Larende Caddesi'ne kavuşuncaya kadar... Adını hatırlamakta zorluk çekiyorum da biz oralara hep *Tahtatepen* derdik. Hatta *Bordabaşı* dediğimiz de olurdu. Bu adlar sokağın adı mı idi, yoksa bir semt adı mıydı, ne hatırlıyorum, ne de sorabileceğim büyüklerim kaldı. Çok ilerilerde, bir köşede medfun bulunan *Karakurt Hazretleri*'nden adını alarak, *Karakurt Caddesi* diye anılmış da olabilir. Ancak bu sokağın/caddenin bir özelliği vardı ki mutlaka

ka hatırlatılmalıdır. Yolun başının hemen solundaki iki katlı güzelce ve büyükçe bir ev, Atademir Ailesi'ne aitti. Oradan nice bilginler, yöneticiler çıkacaktı.

Bir gün bir de ne görelim? Bu sokağın başladığı noktada iki yenilik dikkatimizi çekiverdi. İlkinde bir direğim üzerine yerleştirilen yuvarlak bir tabelanın üzerinde şöyle yazıyordu: Çumra 45, Karaman 105 veya 110... Sayılar kesin olmayabilir.

İkinci yenilik ise bir ayna idi. Yine, bir direğin üstüne yerleştirilmiş özel bir ayna... Fizik bilgimiz bu aynanın adının konkav mı konveks mi olduğunu söyleyemiyor. Şehirden veya ana caddeden gelen araç sürücüleri ki bunlara divlek arabaları da dâhildi, bu ayna aracılığıyla karşıdan bir aracın gelip gelmediği görüyor, ona göre önlemlerini alıyorlardı. Bu köşe, yıllarca, *Aynanın orası* diye adlandırılacaktır.

Sol tarafta iki bisiklet onarımcısının, sağda ise bir bakkalın bulunduğu bu virajlı yolun sonu, istimlak sonucu

açılan yeni yol ile birleşip Uluirmak Karaman Caddesi olarak devam ederdi. Bizim yolculuğumuzun ikinci aşamasının başlayacağı yer de bu buluşma noktasındaki üçlü kavşağın küçük kolu idi: *Han Sokağı*... Büyük dayım Murat Köseoğlu'nun evi bu sokağın üzerinde idi. Ben, bu sokağa genelde bu köşesinden girer, işim bitince yine bu köşesinden döner giderdim. Bunun sonucu olarak devamında kaç sokak vardır, bunların kaç çıkamaz sokaktır, bilmezdim.

Dayımların evi belki beşinci veya altıncı ev idi. Onlara gelmeden aynı sırada küçük bir çıkmaz sokak vardı. Yolun devamındaki iki ev sonra dayımların evi gelirdi ki küçük bir mescit ile komşu idi. Mescidin kapısı iki köşeyi ortalayacak şekilde konumlandırılmıştı. Bu köşeden sağa doğru içeriye devam ederseniz kıvrılarak giden bir sokakla buluşurdunuz. Hatta bu sokağın da kendi içinde ayrı kolları vardı. Akrabalarımızdan olan, o dönemde ailemizdeki dört Mehmet Köseoğlu'ndan biri olan en yaşlı büyüğümüz de hemen

Garaj'dan bir görünüş

bu gizemli çıkmaz sokağın başındaki bir evde otururdu.

Han Sokağı'nın devamındaki sokakları tam olarak hatırlayamayacağım ama ileride, sağ kolda, belki de bir sokağın köşesindeki bir evi asla unutamam. Bu ev, Konya Lisesi'nde öğrenci iken 5 Ed. B ve 6 Ed. şubelerinde okurken arkadaşım olan Latif Çakıcıların oturduğu evdi. Hatırladığım kadarıyla kirada oturuyorlardı. Babası Araboğlu Makası'nda, Alaeddin Tepesi'ne doğru devam eden köşede bakkaliye sahibi idi. İşte Latiflerin bu evi, bizim Çaybaşı'mıza yakın olduğu için zaman zaman orada ders çalışırdık.

Unutmadığım bir hatıramı aktarmak isterim. 1957-1958 Öğrenim Yılı... Edebiyat öğretmenimiz, yıllar sonra, 1983'te Konya milletvekili seçilecek olan, aynı zamanda bir şair olan Kemal Or Bey... Kemal Bey'in güzel bir huyu vardı. O, klasik edebiyatımızın şiirlerini doğru dürüst okumamızı isterdi. Onun için Fuzûlî'nin, Bâkî'nin şiirlerini aruzun kurallarına göre okumaya çalışırdık. İşte, böyle bir dönemde Latiflerin o evinde, tesadüfen annesi Elmas Hanım'ın olmadığı bir öğleden sonra durmadan şiir okuması alıştırmaları yapıyorduk. Üzerinde çalıştığımız şiirimiz, Fuzûlî'nin, yedi beyitten oluşan musammat gazeli idi. İşte o gazelin ilk ve son beyitleri...

Beni candan usandırdı
cefâdan yâr usanmaz mı

Felekler yandı âhımdan
murâdım şem'i yanmaz mı

.....

Fuzûlî rind-i şeydâdır hemî-
şe halka rüsvâdır

Sorun kim bu ne sevdâdır bu
sevdâdan usanmaz mı

Şiiri bir Latif okuyor, ben kontrol ediyordum, sonra da rollerimizi değiştiriyorduk. Bu arada ders mi çalışıyorduk yoksa eğleniyor muyduk, kararı siz veriniz. Hatta epey çalıştıktan sonra da aynı şiiri birlikte, beyit beyit okuyup yanıldığımız noktalarımızı yakalamaya çalışıyorduk.

İşin kötü tarafı neydi, biliyor musunuz? Şiiri okumaya başladıktan sonra yapacağınız ilk beş okuma hatası sizi sıranıza gönderiyor ve öğretmenimizin not defterinde ise sevimsiz bir işaretle değerlendiriliyordu.

Şimdi ne öğretmenimiz hayatta, ne de Prof. Dr. Latif'imiz... Ruhları şâd olsun.

Artık Han Sokağı'nın sonuna yaklaşalım. Yolun sonunda tarihî bir cami vardır. *Sarıyakup Camii*... Ve o camiin iki tarafında da kendi adıyla anılan bir mezarlık: *Sarıyakup Mezarlığı*... Bu mezarlığa on yıllardır defin işi yapılmamaktadır. Bu camiden yola çıkarak bir konuyu da gündemimize getirmek isterim. *Sadaka taşları*.

Bu konuyu başarılı bir şekilde ele alan, yeri geldiğinde de konferanslarında da dile getiren aziz dostumuz, hemşerimiz bilgin insan Yrd. Doç. Dr. Hasan Özönder'i hatırlamadan geçemeyeceğim. Değişik ortamlardaki sohbetlerinde veya yazılarında bu konu için çok güzel

bilgileryle verilmektedir. Biz, hafızamızdakilere onun yazdıklarıyla destek vererek birkaç cümle ile yolumuza devam edeceğiz.

Sadaka taşları, özellikle büyük şehirlerde ve belirli mekânların (cami, tekke, hastane, vb.) hemen yakınında bulunan, dönemine göre belirli boyutları ve şekilleri olan, genelde iki metre kadar yükseklikteki taşlardır. Bir tür sadaka verme yönteminin uygulama ortamı gibidir. Özellikle gece vakti, hâli vakti yerinde olanlar bu taşların üstüne para, altın, kıyafet gibi nesnelere bırakılırdı. İhtiyaç sahipleri ise, bu iyi niyetlileri asla kötüye kullanmadan, gerektiği kadar alıp giderdi. Taşın üzerine bir şeyler bırakan da bilinmezdi, alıp giden de...

İşte Konya'mızdaki bu taşlardan biri de bildiğimiz bir ortamda idi: Burası, Sarıyakup Camii'nin harem kapısının önü idi. Acaba her gün bu camiin hemen önünden geçip giden binlerce kişiden kaç, vaktiyle buranın böylesine güzel bir amaçla kullandığını biliyor? Sanmam" Aslına bakarsanız artık, ne gelenin karanlığında o taşın üzerine bir şeyler koyacak insanımız kaldı, ne de o bırakılanlardan ihtiyacı kadar olanı alacak insanımız... Zaman, baş dönürücü bir hızla biz insanları değiştiriverdi.

Açıldığı günlerde *Garaj* olarak adlandırılan, günümüzde ise, özellikle dolmuş hatlarının adları belirlenirken *Eski Garaj* diye bilinen bölgede biraz dinlenelim ve *Büyük Kumköprü Caddesi*'nin solunda kalan *Sarıyakup Caddesi*'nden ötelere gele-

Sarıyakup'un yeni mezar taşı

cek yazımızda uzanırız. Ancak bir konuyu da burada düzeltelim, sonra da dinlenmeye çekilelim.

Niçin Eski Garaj? Böyle diyebilmemiz için bir de bunun yenisi olması gerekir. Konya'da, ne zaman ve nerede bir *Yeni Garaj*'ımız oldu acaba?. Hiçbir zaman. Yenilenenin adında *garaj* bölümü yoktu. Hatta, şimdi yerinde yellerin esemeyip *Kulesite*'nin yükseldiği alandaki yerin adı acaba *Yeni Otogar* mı idi?. O da olamaz! Eski otogarımız yok ki yenisi olsun. Yeni otogar diyebileceğimiz yer günümüzde kullandığımız alanın adıdır. 'Günümüzde' dediğimize bakmayınız. Elbette bir gün orası da başka yerlere; mesela Ankara Yolu üzerinde bir yerlere taşınabilir. Bu müstakbel otogarımız belki de, Sarayönü yolunun uygun bir yerinde konuşlandırılabilir! Ömrü olan görecektir.

FOTO EKREM KARAYEL - 2

İstanbul'dan Konya'ya Gidiş ve Foto Ekrem Karayel

Babam askerlik muayenesine gittiğinde kalbinde büyüme olduğunu tespit ederek savaşa dayanamayacağı için askere alınmışlar. Yıl 1939 sonu, 1940 başı. Annem de hamile olduğu için, babam; "Sen burada tek başına kalma. Konya'ya gidelim, senin annen, baban, kardeşlerin hepsi orada yalnız kalmazsın. Çünkü doğum yapacaksın." demiş. (Tabi bunu söylediğinde askere gidemeyeceğini daha öğrenmemiş.)

Böylece 1940'ta Konya'ya taşınıyorlar. Abim o yıl Mart'ta doğuyor. Babam Konya Alaaddin Caddesi'nde (Bugünkü Mevlâna Caddesi) dükkân tutuyor. Fotoğrafhanesini açıyor. Bu cadde İs-

tanbul'un İstiklâl Caddesi, Bağdat Caddesi gibi Konya'nın tanınmış, büyük bir caddesi. Bir ucunda Mevlâna, diğer ucunda Alaaddin Tepesi ve Camii var. İplikçi Camii sırasındaydı dükkânı (İplikçi Camii ile Tekel Binası arasında). Babam çabuk tanınıyor. Konya'ya gelen ünlüler onda resim çektirirlermiş. Babam da onların fotoğraflarını iyice büyütüp vitrinine koymuştu. İsmail Dumbüllü, Ahmet Üstün gibi daha birçoklarının fotoğrafları vardı.

O zamanlar teknoloji böyle değil. El sanatları geçerli. Tabi babasından da resim genetiği olduğu için, kendini de yetiştirmiş.

Dükkânında fotoğraf çekilen, şimdi stüdyo denilen bir alan var. Üç ayaklı yüksek fotoğraf sehpası üzerinde de fotoğraf makinesi. Yanlarda büyük ışık veren ayaklı spot lambalar. Kişilerin oturacağı sandalyeler ve yan duvarda da bir ayna var. Bir tarafta da karanlık oda denilen bir yer var. İçinde kırmızı ışık yanan filmlerin banyolarının yapıldığı, fotoğrafların tab edilip büyütüldüğü küçük bir alan.

Fotoğrafların negatiflerinde rötuş yapılması gerekiyor. Onun için de babam sandalyede oturuyor. Önünde ayaklı, hafifçe arkaya yatık, ortasında camlı küçük bir yer. Camın arkası ışıklı. Bu ışıklı yere filmi koyup, elindeki çok ince uçlu, bu iş için özel bir

Ekrem Karayel

kalemle rötuşu yapıyor. Bu rötuş masasının adı pipitriydi.

Usta Fotoğrafçı Çalışkan Sevgili Babacığım

Babam makinelerin nasıl çalıştıklarını çok merak ederdi. Meselâ saatleri açar, İçlerini inceler, onların nasıl çalıştıklarına bakardı. “Eğer ben okuyabilseydim makine mühendisi olurum.” derdi. Fotoğrafların büyütüldüğü makinenin adı agrandisman makinesi idi. Babam onu da hazır almamış kendisi yapmıştı.

Bazı müşteriler, ölmüş yakınlarından bir tek vesikalık veya üzerinde soğuk ve sıcak damgalar bulunan, eskimiş pürüzlenmiş fotoğrafları getirip onlardan büyük çerçeveli fotoğraflar istediklerinde babam kabul eder, onları büyütüp üzerindeki gereksiz yapıları kâh kara kalemle kâh da tahta bir çubuk ucuna ince bir kesim yapıp verev olarak kırdığı jileti yerleştirerek, ekskavatör hâline getirdiği araçla, sürte sürte o çizikleri yok ederdi. Sonra da

ya karakalem ya da renkli resim haline getirirdi.

Renkli olanları önce anilin boya ile boyar, daha sonra pastel boyalarla devam eder, üstlerine de sabitleyen bir sıvı (flit püskürtücüsüyle, tabii sadece bu işte kullandığı) püskürtür, kuruduktan sonra çerçeveler ve teslim etmeye hazır hâle getirirdi. O kadar yıpranmış fotoğrafları diğer fotoğrafçılar kabul etmezlermiş. Artık müşteriler de öğrenmişler, böyle işleri olanlar babama gelirmiş.

Babam düğünlere çağırılır, yine makine sehpasını ve makinesini götürürdü. Grup resimleri ve çift resimler basardı. Babam ilk defa aynı kişiyi aynı kartta birden fazla olarak yapabildi. Değişik kıyafetler, değişik pozlarla aynı kartpostalda görünürlerdi. Rötuşların bitmeyenlerini eve getirirdi. Aynı pipitriden evde de vardı. Çok küçüktüm, hatırlıyorum; beni kucağına oturtur, bir kolu sırtımda rötuşunu yapardı.

Mevlâna Haftasında; Mevlâna Türbesinin iç ve dış fotoğraflarını basardı. Bunları evde gece yapardı. Banyolarını yapar, yıkar, serer, kurutur onları da satardı. Bu işi yapabileceği iş masası vardı. Bir tarafta da radyomuz çalardı. Özellikle Türk müziği kanalları açıktı. Babam şarkılara da eşlik eder, annem de ona yardımcı olurdu.

Babam 1952 yılında Sultanahmet'te iki katlı bir ev satın almış. Tabii ben daha dört yaşındayken. Sultanahmet arkeolojik

Ekrem Karayel'in, Hz. Mevlâna türbesinden bir kartpostalı

Ekrem Karayel, Hz. Mevlâna türbesinin içinden ve dışından çektiği fotoğrafları kartpostal hâline getirdi. Onlardan biri

saha olduğu için evler iki kattan fazla değildi. Ev sahibi bir çorap firması sahibiymiş. Tabi kiraya vermiş. Taksitlerle de ödüyordu herhalde.

“Hanım, Ayaz Bayburi’ye ödeme yapacağım” derdi. Ne zaman sona erdi bilmiyorum. Biz kirada oturuyorduk. Daha sonra Hoca Hatip Mahallesi, İzzet Molla Sokak’ta ev aldı. Yarısını ayırıp satmış. Biz diğer yarısına taşındık. Ortasında direk olan tek odalı bir yerdi. Sokaktan girince etrafı duvarlı bir bahçesi ve bahçenin ortasında da minicik, 1 m² kadar bir beton havuz vardı. Babam daha sonra oraya alt katı bodrum, üstünde üç katlı kâgir bir ev yaptırdı. Tepesi de teras şeklinde çatılıydı.

Biz üçüncü kata taşındık. Katlar 60 m²’likti. Salon, salamanje, arkada yatak odası, girişte bir hol, küçük bir mutfak, banyo ve wc. Bir tek bizim oturduğumuz katta balkon vardı. Diğer üç kat kiradaydı. 1963 yılına kadar ora-

da oturduk. Kiracılarla aramız o kadar iyiydi ki, her akşam birimizde toplanır, tombalalar oynardık. Bu arada sobada kestaneler çıtırdar, çaylar demlenirdi. Şakalar, sohbetler, neşeler gırla giderdi.

Komşuluk da öyleydi. Annem, bana; “Şerife, şu teyzene git, bir mâniniz yoksa annem gelecek de.” derdi. Ayın 30’u annemin kabul günüydü. Arkadaşları, tanıdıkları gelirlerdi. Annem önceden hazırlıklar yapardı. O gelenlerin de belli günleri vardı. Annem de onlara giderdi. Annemi hiçbir zaman şalvarlı, şelmeli, lastik ayakkabılı görmedim. Annem; tayyörü, döpiyesi, çantası, topuklu ayakkabısı ve hafif makyajı ile tam bir Cumhuriyet hanımıydı. Babam da takım elbiseli, fötr şapkalıydı. Abimin ismi de Yılmaz Çetin Karayel. O biraz hiperaktif biriymiş. İlkokuldan itibaren özel keman dersine başlamış. Hatta müzik öğretmeni annemin de öğretmeniymiş okuldan. Müzik öğretmeni; “Bir da-

haki derse kadar şurayı çalış.” dermiş. Ama abim çalışmamış ama bir hafta sonra öğretmen geldiğinde sanki çalışmış gibi gayet doğru, güzel çalarmış. Dokuz yaşında bir müsamerede keman konseri bile vermiş. Öğretmenlerle de ara bozuklukları olmuş. Babam onu Bilecik’e yatılı olarak göndermiş. Abim oradan da çıkıp gelmiş. İki sene üst üste kalınca tasdikname almış. Müzik öğretmeni; “Bu çocuğun kulağı iyi. Konservatuara yazdırın.” demiş. O sırada bir sanatçının ağabeyi de Konya’daymış. Babamı da iyi tanımış. Babam onunla konuşuyor. Abimi Ankara’da bulunan konservatuara imtihana götürüyor. Abimin sırası gelince içeri giriyor. Bir parçayı çalmasını istiyorlar. Abim de çalmaya başlıyor. Parçanın tam ortasında durdurup; “Baban ne iş yapıyor, kardeşin var mı, nerelisin?” gibi dikkat dağıtan sorular soruyorlar. Ondan sonra da; “Tam kaldığın notadan al.” diyorlar. Abim de hiç şaşırmadan alıp devam ediyor. Sonra dışarı çıkıyor. Kazanacağından çok eminler.

Nihayet sonuçlar asılınca bir de bakıyorlar ki, imtihanı kazanmamış. Tabi çok üzgün bir ziyarette geri dönüyorlar. Sonra babam o sanatçı ağabeyini bulup durumu anlatıyor. O da; “Ben bunu bir soruşturayım.” diyor. O zaman Demokrat Parti iktidara gelmiş. Konservatuara mebus, bakan çocuklarının alınması istenmiş. Onun için abim kazananlar arasına girememiş. Daha sonra Konya Musiki Cemiyetine de devam edip Türk müziğini de çalışmış.

Askerliğinde müziğin çok faydasını görmüş. Erzurum’da askerken Orduevi’nin orkestrasında imiş. Dayım da o zaman orada yüzbaşı idi, o anlatmıştı; “Erzurum’un o soğukunda ben nöbetçiyken Çetin, Orduevi’nde sıcak geceler geçiriyordu.” diye. İskenderun’da da vazife yaptı. Hem Erzurum’da hem de orada bandedoda da görev almış. Fakat müzik onun mesleği olmadı. “Ben de fotoğrafçı olacağım.” demiş. 1962’de evleniyor. Babam alt kattaki kiracıyı çıkarıp abime ev açıyor. Ben de ortaokul son sınıftaydım. Fakat o yıl sulu zatül cenp geçirdim ve karnımla ilgili bazı rahatsızlıklarım oldu. Tedavi oldum. Bu arada üç ay okula devam edemedim, sınıfta kaldım. Ama sadece yıl kaybım oldu. Raporlu olduğum için bir yıl daha kalırsam tasdikname almayacaktım.

Konya’dan Tekrar İstanbul’a Taşınıyoruz

Abim, babama tek başına çalışmak istediğini söylüyor. Bunun üzerine babam da fotoğrafhaneyi ona bıraktı ve biz; babam, annem ve ben İstanbul’a taşındık. Tabi İstanbul’da kiracıyı he-

Ekrem Karayel, eşi Zekiye Hanım ve kızı Şerife Hanım’la birlikte

Ekrem Karayel çok sevdiği Harmandalı oyununu oynarken

Ekrem Karayel torununun sünnetinde Harmandalı oynarken

men çıkaramadığımız için bir müddet kirada oturduk.

Ben de Bakırköy Kız Enstitüsü'ne kaydoldum. Teknik resim öğretmeni olmak istiyordum. Konya'daki o son sene okula gidememek bana biraz çalışma hırısı verdi. O sene iftiharla geçtim. Yemek, dikiş, çocuk bakımı, has-

ta bakımı, gıda gibi normal eğitim derslerinin dışında toplam on sekiz dersimiz vardı.

Enstitünün lise kısmını da bitirince Ankara'da Yüksek Teknik Öğretmen Okulunun imtihanına girip kazanırsam okuyup öğretmen olacaktım. Enstitü bitiren fakülterele alınmıyordu. Ya kazanamazsam diye içime kuşku düştü. İçimde doktor olmak isteği ağır basmaya başladı. Onun için aileme normal liseye gitmek isteğimi söyledim. O zaman Bakırköy'de Ticaret Lisesi ve normal lise vardı. Ben de Bakırköy Lisesi'ne kayıt oldum.

Hatta şöyle de bir idealim vardı. Kadın doğum doktoru olup Doğu'ya veya Güneydoğu'ya gidecek ve orada hizmet edecektim. Çünkü özellikle o bölgelerde hele de kışın doktorsuzluktan ve hastaneye yetiştirilemedikleri için meydana gelen bebek ve anne ölümleriyle ilgili haberleri gazetelerde okumuştum. Annem bu konuda şunları söyledi: "Kızım eğer bir doktorla evlenirsen seni anlar. Ama başka bir meslekte ise seni gecenin 12'sinde 1'inde yollamazsa veya oradaki kötü niyetli birisi seni doğum diye çağırıp dağa kaldırırsa bu kadar okuyup emek verdiğine yazık değil mi? Hayır olmaz." dedi. O zaman başka bir dalı seçip normal bir yerde çalışmak aklıma gelmedi. Neyse hiç devre kaybetmeden liseyi bitirdim. Dış hekimliğini kazandım. Gerçi Cerahpaşa Tıbbi da kazanmıştım. Böylelikle hem annemin dediği oldu hem de benim isteğim oldu. Dış hekimliği okudum, bitirdim. Otuz altı yıl çalıştım. Mesleğimi çok severek yaptım.

Ekrem Karayel, İstanbul Şehir Tiyatroları'nın oyunlarından kostümlü son provalarından birinde fotoğraf çekerken

Ekrem Karayel (ayakta) İBB harita Dairesi Fotoğrafhanesinde Hilmi Şahenk'le (oturan)

Biz Sultanahmet'teki eve taşındıktan bir sene sonra abim bütün evinin ve dükkânının bazı eşyalarını bir kamyonu koyup eşi ve iki çocuğu ile birlikte İstanbul'a geldi.

Aynı evde oturmaya başladık. Ben fakülte birinci sınıfta halamda kaldım. Abim daha sonra İsviçre'ye gitti. İki sene sonra döndü. Ayrı bir eve taşındılar.

Bu arada babam Konya'daki evi sattı ve Bakırköy'de iki daire aldı. Birinde biz, diğesinde de abimler oturdu. Konya'daki evimiz hâlâ aynen duruyor. İçinde kimse oturmuyor gibi. Konya'ya gittiğimde mutlaka gidip bakıyorum. Önünde hâtıra bir fotoğraf da çekirtmişim, ama telefonum çalınca hepsi kayboldu.

Ekrem Karayel İBB harita Dairesi fotoğrafhanesinde

Ekrem Karayel İBB Harita Dairesi Fotoğrafhanesi'nde

Daha Sultanahmet'teki evdeyken babam İstanbul Belediyesi Harita Dairesi Fotoğrafhanesi'nde işe girdi. Orada şefi de Hilmi Şahenk Bey'di. İstanbul'un panografik fotoğraflarını çekti. O fotoğraflar büyütülüyor, hatta yerlere serilerek kurutuluyormuş. Şehir Tiyatroları'nın kostümlü son provalarında sahne fotoğrafları çekerdi. O fotoğraflar fuayede duvarlardaki camlı panolarda sergilenirdi.

Hatta tiyatro, bale ve operalara annemle beni de götürür oyunları ücretsiz izlerdik. Şefi Hilmi Bey bozulan bir makine vb. olduğunda, yaptırılmaz, deyince, babam da; "Ben bir bakayım." der ve onu tamir edermiş. Hatta Hilmi Bey; "Ekrem, sen de hepsini tamir ediyorsun." der, onu tebrik ve takdir edermiş.

Ekrem Karayel İBB Harita Dairesi Fotoğrafhanesinde

Ekrem Karayel İBB Harita Dairesi Fotoğrafhanesinde

Ekrem Karayel, İBB haritacılık ve Fotoğrafçılık Bölümünde ders verirken

Babam 60'lı yılların sonuna doğru kulak ameliyatı oldu. Kulaklık takmaya başladı. Mâlûlen emekli oldu. Ama fotoğraf işlerini bırakmadı. Bakırköy'ün iyi bir fotoğrafçısında rötuşerlik ve bazı fotoğrafçılara da fotoğraf büyütme ve boyama vs. işleri

yaptı. Evin alaturka ikinci tuvaletine bir raf yapıp karanlık oda gibi agrandisman makinesini de oraya koydu. Fotoğrafları büyütme ve boyama işlerini orada yapıyordu. Ufak da olsa bir yan gelir elde etmeye çalıştı.

Kocamustafapaşa Caddesi'nin Kızılelma Caddesi ile kesiştiği yerde bir kat alıp kiraya vermişti. Ama kiracılardan çok çaktı. Kimi muslukları söküp götürüyor, kimi daireye başka zararlar veriyor veya kiralari aksatıyorlardı. Daireyi en son bir polis memuruna kiraya verdi. Hiç olmazsa hem memur hem de emniyetçi dedi. En son üç ay gecikme oldu. Hatta ben de yanındaydım, beraber gitmiştik. Kiracının kapısını çaldık. Kapıyı kendisi açtı. Hoş geldiniz, falan diye bize iyi davrandı. Babam konuşmaya başlayınca; "Bir dakika..." deyip içeri gitti ve elinde iki tane mesir macunuyla geldi. Birini bana, diğerini de babama verdi. Bunun üzerine babam da; "Allahısmarladık!" dedi ve oradan ayrıldık. O zaman ben de mezun olmuştum. Babam; "Kızım, istersen kiracıyı çıkaralım, oraya muayenehane aç." dedi.

Piyasada dişçilik malzemelelerinin fiyatlarını öğrenmeye başladım. Olacak gibi değildi. Bu ev hem annemin hem de babamın üzerine idi. Onu bankaya ipotek edip bankadan yirmi bin lira çektik. Satılık ikinci el aletlerin olduğunu öğrendim. Diğerleriyle birlikte kırk bin lira tutuyordu. Gerisini de senet ve bonoyla borçlandım. Borcumu iki senede ancak ödedim. Tabi o zamanki fiyatlar şimdiki gibi değil, çok düşüktü. Çelik damaklar ve

Ekrem Karayel çok sevdiği yeditepeli İstanbul'u seyrediyor

krom köprüler dışındakileri kendim yaptım. Muayenehanemi daha sonra Bakırköy'de Tınaztepe İşhanı'na taşıdım. Babam hepsinde bana çok yardımcı oldu. Sobaları kurdu. Kapılar getirdi. Arayı kapatıp orayı bekleme ve çalışma odası hâline getirdi. Daha sonraları birinin borcu bitince başka cihaz alarak hepsini tamamladım. On altı yıl sonra Bakırköy Kızılay Dispanser'i'nde diş bölümü olmadığını öğrenince oraya aletlerimi götürüp orada o bölümü de başlattım. Yirmi sene de orada çalıştım.

Artık Emekli Oluyorum

Sevgili Babacığımın Vedâ mı Ediyoruz?

2009'da mesleğimi bıraktım. Artık çok yorulmuştum. Babam da çalışmıyordu. Parkinson, kalp vb. rahatsızlıkları vardı. 1977 sonunda Bakırköy'deki evimizde evlendim. Ama o zamana kadar

üçümüz çok güzel bir aileydik. Bu konuda kendimi çok şanslı bulurum. Babam ömrünün sonuna kadar hiç kimseyi kırmadan, neşeli ve herkese saygılı bir ömür sürdü. Ömründe hiç sigara içmemiştir. Ömür boyu herhangi bir kimse hakkında kötü bir şey söylediğini, küfürlü konuştuğunu, anneme ve bana emirli vb. konuştuğunu duymadım.

Babam mide kanaması geçirdi. On iki parmak bağırsağı ülseri oldu. Tabi yaşlılığa bağlı rahatsızlıkları da vardı. Ama yine de iki kat merdiveni iner çıkardı. Alışverişini yapardı. Büyük torunu

Ekrem Karayel çok sevdiği eşi Zekiye Hanım'la birlikte

Mükerrem Tahsin Karayel'i 1990 yılı Ekim'inde bir trafik kazasında kaybettik. Babam, annem, ben, abim, yengem ve kız yeğenim hep birlikte büyük bir kâbus yaşadık. Dünyamız onunla birlikte başımıza yıkılmıştı. Yeğenimin arkadaşları arasında lakabı Baba Tahsin'di. Hepimize sevgi ve saygıyla davranır, cim'siz konuşmazdı. Kendimizi teselli etmek için; "Demek ki, Allahüteâlâ onu bizden daha fazla seviyor-muş." diyorduk. Geriye kız yeğenim Meral kaldı. Onunla yeğen, torun, evlât sevgimizi devam ettirdik.

Babamın abimden iki, ben-den de bir torunu oldu. Torunlarını çok severdi. Annem de öyle. Hele onlar küçükken, bebekken, onlarla oynar, onlara şakalar yapardı.

Babamı 1995 yılında Mart ayı başlarında kalp yetmezliğiyle hastaneye kaldırdık. Doktor ilaçlar verdi. "İstirahat edecek. Sabah akşam tansiyonunu ölçüp bana bildireceksiniz." dedi. Eve getirdik. Doktorun dediklerini aynen uyguladık. Bir hafta geçti, iyi olmuştu.

Ancak bu bir hafta sonunda mide kanaması geçirdi. Ambulansla yine hastaneye yetiştirdik. Damar açıcı ilaçların etkisi olduğunu sanıyorum, ama doktorlar bir açıklama yapmadılar. Kan istediler. Buldum getirdim. Her gün gidip soruyordum. Hâlâ kan bağlanmamıştı. İkinci kez kan istediler. Ben de; "Siz önce getirdiğim ilk kanı verin, ben hemen onu da getiririm." dedim. Ama yine de vermediler. Bir hafta sonunda taburcu ettiler. Almaya gittim. Tabi o zamanlar araba kullanıyordum. Ön koltu-

ğu arkaya doğru yatırdım. Babamı koydum. Eve geldik. Yardımlarla yukarı, ikinci kata çıkarıp yatırdık. Onu midesine zarar vermeyecek şekilde sulu, ılık, besleyici gıdalarla besledik. Gözleri hep kapalıydı. Bir ara; "Ayaklarım!.." demeye başladı. Ayaklarına dokundum. Çok soğuktu. Elektrikli ısıtıcı ile ısıttım. O sırada telefon çaldı. Arayan küçük halamdı. Babamı sordu. Ben de "Gözlerini şimdi açtı. İnşallah iyiye gidecek gibi..." dedim. O sırada annemden bir fer-yat geldi. Telefonu bırakıp koş-tum. Annem, babamın arkasına yastıklar koyarak sırtını ve başını biraz kaldırmış. Babam karşıya doğru bakıyordu. O anda ağ-zının yanından son nefesi çıktı. Gözlerini sonsuza kadar kapadı. Telefona koşup halama durumu söyledim. İnanamadı, o da şok geçirdi. Taburcu olduktan 22 saat sonra 1995 yılı Mart ayında ebedî yolculuğuna uğurladık. Makamı cennet olsun. Tabi annemle birlikte bizler de çok yıkıldık.

Baba Ölür Dağ Yıkılır Ana Ölür Otağ Yıkılır

Tabi annem evde tek başına kalmıştı. O zaman yürüyebiliyor, yemek yapabiliyordu. Yine de ben işten çıkınca anneme gidiyor, hem kontrol ediyor hem de alış-verişini vs. yapıyordum. Akşama kadar kimse yok, konuşmamış. Ben gidince konuşuyordu. Ben de onu dinliyor, azıcık açılın diyordum. Bazen evde ayağı takılıp düşüyordu. Neyse ki önemli bir şey olmamıştı. "Ben ölünce babanızın üstüne gömeceksiniz." diye vasiyetini de yazmış.. Bunu şifâhen de tekrar ederdi.

Şerife Karayel Başarır, babası Ekrem Bey'in ve ağabeyi Yılmaz Çetin Bey'in mezarlarında, Ambarlı Mezarlığı, 8.04.2023

Şerife Karayel Başarır, babası Ekrem Bey'in Mezarında, Avcılar Ambarlı Mezarlığı

Bakırköy Müftülüğü zaten çok yakındı. Gidip bunun caiz olup olmadığını sordum. “Babanızın ölümünden kaç sene geçti?” diye sordular. Ben de yedi sene olduğunu söyleyince gömebileceğimizi, herhangi bir engelin bulunmadığını söylediler.

Annem on üç buçuk sene sonra, bir gün, pencerelerin tüllerini çıkarıp yıkamış. Sonra onları makineden çıkarıp küçük odada babamın daha önce gerdiği ipe buruşmamaları için sermek istemiş. Daha kollarını kaldırmasıyla düşmesi bir olmuş. Ya dengesini kaybettiği ya da bacak kemiği kırıldığı için düşmüştü. Allah'tan onun düşmesinden kısa bir süre sonra ben eve gelmiştim. Onu o hâlde görünce belediye yakın olduğundan vakit geçirmeyelim diye hemen belediye ambulansını çağırdım. Ama şoför ben

taşımaya işi yapmam dedi. Hemen Kızılay'dan yardımcılar çağırdım. Annemi bindirip hastaneye götürdük. Röntgen çektiler. Bacağını sabitlediler. “Ameliyat edeceğiz, hatta platin takacağız, ama şu anda yoğun bakımda boş yok. Bekleyeceğiz.” dediler. Annem 82 yaşındaydı.

Neden sonra ameliyat oldu. Hastahanedeki birkaç gün daha kaldıktan sonra annemi eve getirdik. Gereken her şey yapıldı, ama hayatını yürüteçle devam ettirebiliyordu.

Yalnız kalamaz diye her sene Bodrum'a giderken onu da götürürdük. “Beni evime ne zaman götüreceksiniz?” diye hep sorardı. Evimiz dubleksti. Onu üst kata yerleştirdik. Küçük de olsa balkonu, masası, oturacak yeri ve düz ayak, yatağına yakın wc'si vardı. Zaten tadilat yaptırdığımızda annem üşü-

mesin, hem de manzara seyredibilsin diye alt kattaki büyük balkonu ve yukarıdakini katlanır camla kapattırmıştık. Bazen katın yarısına kadar merdivene indirip arka kapıdan arabaya bindirip gezdirirdik. Gümüşlük sahilinde oturup, tanıdıklarla sohbet ederdik.

Babamın vefatından on beş sene sonra, 2010 yılı Mayıs'ında yine Bodrum Gümüşlük'teki yazlığımıza gitmek üzere hazırlanmıştık. Annemi de alıp aşığıya indik. Sokak kapısından çıktık. Kaldırıma inen üç merdiven vardı. Eşim de yürütecini yanındaydı. Meğer annem yürütecini ön ayaklarını boşa çıkarmış, farkında değildi. Öne doğru eğilince o üç merdivenden yere düştü. Annemin o sertlikle başı kaldırırma çarpmıştı. Kanama oldu. Eşim de düşmüştü ama onun başı yere gelmemişti. Tabii gitmekten vazgeçip annemi hemen hasta-

neye götürdük. Röntgende beyin kanaması olduğunu söylediler. Annem 92 yaşındaydı. "Ameliyat edemeyiz. İlaçla tedavi edeceğiz." dediler. On bir gün Mazhar Osman Sinir ve Ruh Hastanesi, Nöroloji'de yattıktan sonra; "Artık eve götürebilirsiniz. Dikkat edin." dediler. Annemi eve getirdik. Ama felç belirtileri başladı. Daha sonra yemek yeme, çiğneme, yutma, su içme (bardaktan) zorluklarıyla birlikte elinde bir şey tutmama gibi hâller meydana geldi. Ben suyu enjektöre çekip ağzından veriyordum. Bir beni, eşimi, bir de oğlumu tanıyordu. Abimi bile tanıyamaz olmuştu. Sonuçta düştüğünden bir buçuk ay sonra yoğun bakımda hayata gözlerini kapadı. Vasiyetini yerine getirdik ve annemi babamın medfun bulunduğu Avcılar Ambarlı Mezarlığı'nda toprağa verdik. İki de nurlar içinde uyusunlar. Allah rahmet

Ekrem Karayel, iBB binasının terasından Saraçhane ve Fatih Camisi yönüne doğru.

